

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 321/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného GARANT PARTNER legal s. r. o., Einsteinova 21, Bratislava, IČO 36 856 380, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Dočár, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 20/2022 z 31. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 10 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a 2 a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Cdo 20/2022 z 31. januára 2023 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v konaní o ochranu osobnosti vedenom na Okresnom súde Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v procesnom postavení žalovaného. Dôvodom podanej žaloby bol sťažovateľom uverejnený príspevok.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 23 C 255/2016 zo 16. novembra 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol: *«I. Uverejnením textu „Nehovoriac o 60 tisíc eur, ktoré muselo mesto vynaložiť na zmenu projektov potom ako sa mu podarilo presadiť vymenovanie Hviezdy za Národnú*

kultúrnu pamiatku“ v piatom odseku, textu „Aj vtedy opäť [REDAKOVANÉ] pobežoval po ministerstve kultúry a robil všetko preto, aby mesto tieto fondy nedostalo. (S touto Informáciou ma oboznámili ľudia priamo z ministerstva, ktorí sa pýtali, že kto to preboha je ten [REDAKOVANÉ], ktorý brojí proti Vám)“ v siedmom odseku a textu „dal mu takmer zadarmo techniku v hodnote milión korún“ v dvanástom odseku v príspevku s názvom „[REDAKOVANÉ] sa raz opäť hodil o zem“ žalovaným na sociálnej sieti Facebook dňa 30.10.2016 došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti.

II. Žalovaný je povinný na sociálnej sieti Facebook, a to na profile žalobcu s názvom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], na profile žalovaného s názvom [REDAKOVANÉ] uverejniť ospravedlnenie v rovnakej veľkosti textu a na dobu najmenej troch mesiacov v znení...

III. Žalovaný je povinný na sociálnej sieti Facebook, a to na profile [REDAKOVANÉ] po dobu najmenej troch mesiacov zdieľať ako svoju poznámku ospravedlnenie, ktoré je povinný uverejniť na svojom profile s názvom [REDAKOVANÉ] podľa výroku II...

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť Žalobcovi sumu 2 500 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Vo zvyšnej časti sa žaloba zamietá.

VI. Žalovanému sa priznáva nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v hodnote 40 %.»

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré odôvodňoval najmä tým, že výrok I v uvedenom znení nie je prípustný, vo vzťahu k výrokom II a III namietal, že okresný súd rozhodol nad rámec v žalobe navrhovaného petitu, a napokon vo vzťahu k výroku IV namietal, že nebol preukázaný zásah do súkromnej sféry žalobcu.

5. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom č. k. 19 Co 90/2019 z 19. augusta 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku I zmenil a žalobu v tejto časti zamietol a vo výrokoch II, III, IV rozsudok okresného súdu potvrdil. Krajský súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že sťažovateľ svojimi výrokmi v príspevku zverejnenom na sociálnej sieti zasiahol do osobnostných práv žalobcu, jeho konanie bolo potrebné kvalifikovať ako neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu objektívne spôsobilý znížiť česť, vážnosť a dôstojnosť a dobré meno žalobcu v širokom okruhu verejnosti.

5.1. Rozhodnutie vo vzťahu k výroku I krajský súd odôvodnil tým, že «Z hypotézy právnej normy § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Z citovaného zákonného ustanovenia nevyplýva možnosť domáhať sa v zmysle § 137 písm. d) CSP vyslovenia, že došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Možno dať za pravdu odvolateľovi, že v danom prípade neboli splnené procesné predpoklady pre rozhodnutie súdu v žalobcom navrhovanom žalobnom petite, ktorým malo byť vyslovené, že zverejnením príspevku žalovaného s názvom „[REDAKOVANÉ] sa raz opäť hodil o zem“ na sociálnej sieti Facebook dňa 30.10.2016 došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Z týchto dôvodov odvolací súd

rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil tak, že žalobu zamietol, nakoľko neboli splnené procesné predpoklady pre vyhovie takémuto žalobnému petitu.».

5.2. Sťažovateľ namietal, že žalobca sa domáhal uverejnenia ospravedlnenia vo vzťahu k príspevku ako celku, a nie k jednotlivým odsekom, ako to špecifikoval súd prvej inštancie. Krajský súd uviedol, že napriek prísny požiadavkám na petit žaloby ako jej podstatnú náležitosť „*Odvolačí súd zastáva názor, že požiadavka ust. § 132 ods. 1 CSP, aby zo žaloby vyplývalo nielen označenie strán, pravdivé a úplne opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh neznamená, že by žalobca bol povinný urobiť súdu návrh na presné znenie jeho výroku rozsudku. Ak žalobca označil v žalobe presne, určite a zrozumiteľne povinnosť, ktorá má byť žalovanému uložená rozhodnutím súdu alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti, súd nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadri vo výroku svojho rozhodnutia rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca domáhal. Iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia Prípadným návrhom žalobcu na konkrétne znenie výroku rozhodnutia pritom nie je viazaný.*“. Napokon v bode 43 odôvodnenia rozsudku krajský súd uzavrel, že «*... súd prvej inštancie sa uvedeným názorom riadil a pokiaľ žalobca žiadal uložiť žalovanému povinnosť na sociálnej sieti Facebook na profile žalobcu a žalovaného resp. na profile [REDAKOVANÉ] (vo zvyšnej časti - zverejnenie na profile [REDAKOVANÉ] bol návrh zamietnutý) uverejniť ospravedlnenie na rovnakom mieste, ako uverejnil svoj príspevok s názvom „[REDAKOVANÉ] sa raz opäť hodil o zem“ s tým, že sa ospravedľuje žalobcovi za nepravdivé tvrdenia v tomto príspevku zo dňa 30.10.2016, nakoľko jeho tvrdenia v odsekoch l., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 10., 12. a 14. nie sú pravdivé a súd prvej inštancie z týchto odsekov vybral časť odseku 5., 7. a 12., v ktorom rozsahu považoval žalobu za dôvodnú a tieto slovné vyšpecifikoval, pričom konkrétne znenia jednotlivých odsekov boli súčasťou žaloby, nie je možné uzavrieť, že jednal nad rámec žaloby a prekročil obsah žalobného petitu alebo zmysel žaloby.*».

5.3. Krajský súd námietku nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozsudku okresného súdu po jeho preskúmaní z hľadiska požiadaviek práva na spravodlivý proces vyhodnotil ako nedôvodnú.

5.4. Vo vzťahu k výroku, ktorým bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 2 500 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, sťažovateľ namietal, že nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Krajský súd však uviedol, že „*V danej veci je nesporné a konštatoval to i súd prvej inštancie, že difamujúcimi vyjadreniami žalovaného, ktoré zverejnil na sociálnej sieti Facebook na svojom profile a profile [REDAKOVANÉ] vo svojom príspevku... došlo k takému zásahu do osobnostného práva žalobcu - práva na ochranu jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako i práva na ochranu dobrého mena, ktorým bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti a nepostačuje preto primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolačí súd zhodne so súdom prvej inštancie uvedený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu považuje vzhľadom na jeho intenzitu, rozsah, formu jeho zverejnenia, časový rozsah ako i pôsobenie žalobcu vo sfére verejného a kultúrneho života v meste Trenčín a závažné nepravdivé informácie (fakty) o jeho činnosti v súvislosti s touto jeho činnosťou za závažný, v podstate ťažko nenapraviteľný, a preto je toho názoru, že žalobcovi patrí vo vzťahu k žalovanému i právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko morálne zadosťučinenie v zmysle ods. 1 citovaného ustanovenia je nepostačujúce.*“.

5.5. V závere krajský súd pripustil, že okresný súd nereagoval na všetky námietky sťažovateľa, ale, poukazujúc na judikatúru najvyššieho súdu a ústavného súdu, len na tie argumenty, ktoré mali pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam. Odvolací súd (vzhľadom na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie) sa nezaoberal časťou namietajúcou náhradu trov konania a rozhodol s prihliadnutím na zásadu úspešnosti tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného ani odvolacieho konania.

6. Proti potvrdzujúcej časti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V dovolaní namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu, pretože sa dostatočne nevenoval predbežnej otázke – či došlo alebo nedošlo zverejnením príspevku ako celku k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Opätovne kritizoval, že výroky rozsudkov súdov oboch inštancií prekračujú rámec žalobcom vymedzeného žalobného petitu s poukazom na to, že žalobca tvrdil, že k zásahu do jeho práv došlo zverejnením príspevku ako celku, nie jeho jednotlivými odsekmi. Rovnako aj žalobcovi priznanú satisfakciu považoval za arbitrárnu, pretože bola priznaná bez zodpovedania predbežnej otázky. Podľa sťažovateľa je rozsudok okresného súdu zmätočný a vnútorne rozporný, pretože v bodoch 73 a 83 okresný súd konštatuje, že predmetný článok sa dotýkal žalobcu ako osoby verejne činnej, ale zároveň nedošlo k poškodeniu žalobcu vo sfére komunálneho politika, no napriek tomu mu priznal odškodnenie za zásah do osobného a rodinného života.

7. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľa zamietol. V odôvodnení napadnutého rozsudku dovolací súd konštatoval, že z odôvodnení rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Výsledkom takého postupu podľa dovolacieho súdu je, že odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

7.1. Najvyšší súd vo vzťahu k sťažovateľovej námietke o tom, že všeobecné súdy nezodpovedali otázku, či ne/došlo zverejnením príspevku ako celku k zásahu do osobnostných práv žalobcu, poukázal na bod 30 odôvodnenia rozsudku krajského súdu a body 74 – 76 odôvodnenia rozsudku okresného súdu. Najvyšší súd uviedol, že súdy v základnom konaní vyčerpávajúcím spôsobom vysvetlili, prečo považovali žalobcom uplatnený nárok za dôvodný. Inými slovami, jasne vysvetlili, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo.

7.2. Sťažovateľ krajskému súdu vyčítal vnútornú protirečivosť, pokiaľ na jednej strane konštatoval, že predmetný článok sa dotýkal žalobcu ako osoby verejne činnej a zároveň nedošlo k poškodeniu žalobcu vo sfére komunálneho politika, napriek tomu mu priznal odškodnenie za zásah do osobnostných práv a rodinného života. Najvyšší súd v tejto súvislosti opäť poukázal na body 74 – 76 odôvodnenia rozsudku okresného súdu, v ktorých súd prvej inštancie podrobne rozobral jednotlivé časti príspevku, v ktorých skonštatoval, prečo v nich uvedené informácie, resp. skutočnosti sú nepravdivé a majú difamačný charakter, a v nadväznosti na to na body 81 a 82, v ktorých súd dôvodí, aké mali tieto skutočnosti následky, ako sa prejavili v živote žalobcu, v dôsledku čoho mu vznikla ujma, ktorej výšku odôvodnil v bode 84.

7.3. O namietanom porušení zásady ne ultra petitem najvyšší soud v odůvodnění napadnutého rozsudku v podstatném uviedol: „Viazanosť súdu žalobným návrhom však neznamena úplnú a bezpodmienečnú viazanosť formuláciou, doslovným znením, slovným vyjadrením petitu. Zo žaloby a jej petitu musí byť jasné a zrejmé, čoho sa žalobca domáha a týmto je súd viazaný. Nie je nevyhnutne viazaný exaktným spôsobom, akým žalobca petit formuloval. Súd preto neprekročí žalobný návrh, ak enunciat rozsudku nebude doslovnne zhodný s vyjadrením petitu. V súlade s princípom neformálnosti, súd posudzuje podanie, a teda aj žalobu vrátane žalobného návrhu, podľa obsahu... Súd posúdili dôvodnosť uplatneného žalobného nároku a dospeli k záveru, že je iba čiastočne dôvodný, keď zásah do osobnostných práv žalobcu spôsobili iba niektoré informácie uvedené v článku žalovaného, nie však článok ako celok. Pristúpili teda k rozhodnutiu, ktorým čiastočne žalobe vyhovel a vo zvyšku ju zamietli. Tento postup je v súlade s procesným právom (§212 CSP) a naopak nie je v rozpore s hmotným právom (§ 13 OZ).“

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predniesol svoje námietky proti rozsudku najvyššieho súdu v niekoľkých líniách. V prvom rade namietal formu rozhodnutia najvyššieho súdu, keďže podľa jeho názoru „V prípade rozhodovania o dovolaní založeného na vade podľa § 420 písm. f) CSP existujú iba dve možnosti rozhodnutia dovolacieho súdu. Ak dovolací súd po preskúmaní dovolania dospeje k záveru, že dovolanie nie je prípustné, je povinný postupovať v zmysle § 447 písm. c) CSP a dovolanie odmietnuť. V prípade ak po preskúmaní dovolania dovolací súd zistí, že tu je namietaná vada konania splňajúca atribúty v zmysle § 420 písm. f) CSP, potom musí dovolaním napadnuté rozhodnutie súdu v zmysle § 449 ods. 1 CSP zrušiť.“. V tejto súvislosti ešte poukázal na vnútorný rozpor rozsudku najvyššieho súdu, pretože v bodoch 8 – 10 odôvodnenia dovolací súd uviedol, že jeho námietky nezaložili dôvodnosť, a tým ani prípustnosť dovolania, čo je však v rozpore s formou rozhodnutia.

9. Ako ďalšiu námietku sťažovateľ predniesol argument o nepochopení dovolacej námietky o prekročení petitu. Sťažovateľ vychádzal z toho, že žalobný petit je potrebné vnímať ako celok. Výroky II a III sú podľa jeho názoru naviazané na výrok I, inými slovami, výrok II je závislý od výroku I. Sťažovateľ tvrdil, že súdy konali o žalobe, ktorá vykazovala znaky neurčitosti, tieto vady v priebehu konania neboli odstránené a o takej žalobe bolo rozhodnuté. Uvedeným postupom teda všeobecné súdy odopreli sťažovateľovi právo na súdnu ochranu, keďže vzhľadom na neurčitosť žaloby sa nemohol v konaní účinne brániť. Pokiaľ ide o povinnosť uverejniť ospravedlnenie, sťažovateľ je toho názoru, že súd nemal oprávnenie upraviť text ospravedlnenia, pokiaľ žalobcov návrh považoval za neprimeraný. Prekročenie právomoci okresného súdu videl sťažovateľ aj vo výroku III, pretože táto požiadavka nebola žalobcom vôbec nastolená.

10. Uloženie povinnosti zaplatiť peňažné zadost'učinenie považuje sťažovateľ za neprimerané predovšetkým z dôvodu, že okresný súd nekonštatoval, že by došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu v súkromnej sfére

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietanie porušenia práva na súdnu ochranu a spravodlivé konanie v spojení s porušením základného práva na slobodu prejavu a práva na informácie (čl. 10 ods. 1 dohovoru, čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy) rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa ako žalovaného v konaní o ochranu osobnosti zamietnuté.

12. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

13. Dovolací súd pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vyčítaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

14. Najvyšší súd zhodnotil procesné podmienky podaného dovolania a tieto vyhodnotil tak, že dovolanie sťažovateľa je prípustné. Následne pristúpil k posúdeniu obsahu dovolacích námietok, a preto nie je možné prijať záver, že najvyšší súd porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces, pokiaľ „meritórne“ preskúmal dovolacie námietky, i keď v konečnom dôsledku s negatívnym výsledkom. Je pravdou, že v prípade dovolania z dôvodov zmätočnosti vyplýva prípustnosť dovolania z jeho dôvodnosti (dôvodnosť je jedným z predpokladov prípustnosti dovolania), ale na závere najvyššieho súdu o nemožnosti vyhovieť dovolaniu táto skutočnosť nič nemení. Z uvedeného vyplýva, že námietku sťažovateľa o nesprávnej forme rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorej nesprávnosť by mala rezultovať v porušení základného práva

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd považuje za neopodstatnenú.

15. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05, I. ÚS 582/2022).

16. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania. V prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nezasahuje do ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musia v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

17. Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti zhodnotil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu ako arbitrárny, založený na zjavnom nerešpektovaní hmotnoprávných, ako i procesnoprávných ustanovení zákona.

18. Arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je nosná námietka prezentovaná v ústavnej sťažnosti. Arbitrárnosť môže mať v súdnych rozhodnutiach rôznu podobu. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu o arbitrárne rozhodnutie ide najmä vtedy, ak je svojvoľné. Môže tiež ísť o extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Arbitrárnosť môže tiež spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové základy. Arbitrárnosť teda znamená interpretačný excés. Arbitrárne rozhodnutie je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nemusí to tak byť nevyhnutne. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05). V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces (I. ÚS 115/2020).

19. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína jeho možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy; napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07).

20. Podstatné námietky sťažovateľa však opomínajú uvedenú judikatúru ústavného súdu a ústavnú sťažnosť možno podľa jej skutočného obsahu (nesúhlas so skutkovými a s právnymi závermi okresného súdu a krajského súdu) vyhodnotiť v podstate ako ďalší opravný prostriedok. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ opakovane predostiera svoj pohľad na posúdenie žaloby, opätovne argumentuje tým, že všeobecné súdy konali nad rámec požadovaného petitu a že dovolaním napadnuté výroky sú nezákonné, keďže v konaní podľa názoru sťažovateľa nebola vyriešená prejudiciálna otázka, a to či došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Ústavný súd nepovažuje za účelné citovať jednotlivé pasáže rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré sú napokon sťažovateľovi dobre známe, a konštatuje, že sťažovateľom nastoľovaná otázka o zásahu do osobnostných práv žalobcu bola jednoznačne zodpovedaná aj potvrdená z každej úrovne všeobecného súdnictva. Rovnako tak bola vyčerpávajúcim a ústavne udržateľným spôsobom zodpovedaná aj otázka miery viazanosti súdu navrhovaným petitom a napokon aj otázka uloženia povinnosti zaplatiť nemajetkovú ujmu v peniazoch.

21. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

22. Z rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Rozsudok najvyššieho súdu s prihliadnutím na dovoláciu argumentáciu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle dovolacieho súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie (skutkové a právne) rozhodnutia.

23. Ústavný súd na základe uvedeného uzatvára, že právne závery v žiadnej z čiastkových častí napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nevykazujú znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

24. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu